ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 76.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. *ВТОРНИКЪ,* *30-го Сентября.*—1847—*Wilno.* *WTOREK,* *30-go Września.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 24-го Сентября.

Государь Императоръ изволилъ прибыть въ городъ Елисаветградъ 12 Сентября, въ три часа по полудни, въ вожделѣнномъ здравіи.

—

Высочайшій Рескриптъ,

на имя Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею, Генералъ-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго.

Князь Иванъ Ѳедоровичъ! При посѣщеніи моемъ Кіевскаго Арсенала, Я увидѣлъ въ ономъ три знамя, пожалованныя въ 1811 году Орловскому Пѣхотному, нынѣ имени вашего полку, когда на васъ Высочайше возложено было формированіе сего полка здѣсь, въ Кіевѣ.— Въ память сего событія, жалую вамъ знамена эти, при семъ препровождаемыя, для сохраненія навсегда въ потомствѣ вашемъ. — Пребываю къ вамъ неизмѣнно благосклоннымъ.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ г. Кіевѣ,
10-го Сентября 1847 года.

—

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 4-го Сентября, уволены въ отпускъ: Командиръ 1-й Бригады 1-й Легкой Гвардейской Кавалерійской Дивизіи, Его Императорское Высочество Герцогъ Максимиліанъ Лейхтенбергскій, за границу, по 15-е Ноября сего года, и Членъ Государственнаго Совѣта, Генералъ отъ Артиллеріи *Ермоловъ 1-й*, за границу.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 28-го Августа, назначенъ Оберъ-Прокуроромъ девятаго Департамента Правительствующаго Сената, Помощникъ Оберъ-Прокурора того Департамента, *Воловскій*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 5-го Сентября, утверждены въ должностяхъ по выборамъ: Судьи Совѣстныхъ Судовъ: Московскаго, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Графъ *Толстой*, и Витебскаго. Титулярный Совѣтникъ *Гриневскій*.

— Тѣмъ же Приказомъ, Его Императорское Величество объявляетъ Монаршее благоволеніе Предсѣдателямъ Казенныхъ Палатъ, Статскимъ Совѣтникамъ: Волынской *Ключареву*, Полтавской *Тимановскому* и Виленской *Де Роберти*, за выполненіе особо возложеннаго на нихъ важнаго порученія.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 24-go Września.

Cesarz Jego Mość raczył przybyć do miasta Elizawetgradu 12-go Września, o godzinie 3-éj po południu, w pożądaném zdrowiu.

—

Najwyższy Reskrypt

do Głównodowodzącego Czynną Armią, Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabiego Paskiewicza-Erywańskiego.

Xiążę Janie, synu Teodora! Przy zwiedzeniu Przezemnie Kijowskiego Arsenału, Spostrzegłem w nim trzy znamiona, nadane w roku 1811 Orłowskiemu Pieszemu, teraz waszego imienia Półkowi, gdy wam Najwyżéj poruczone było formowanie tego półku, tutaj, w Kijowie.— Na pamiątkę tego wypadku, daruję wam te znamiona, załączające się przy niniejszém, dla zachowania ich na zawsze w potomstwie waszém.— Pozostaję ku wam niezmiennie przychylnym.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W m. Kijowie,
10 go Września 1847 roku.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 4-go Września, uwolnieni na urlop: Dowódzca 1-éj Brygady Lekkiéj Gwardyjskiéj Dywizyi Jazdy, Jego Cesarska Wysokość Xiążę Maxymilian Leuchtenbergski, za granicę, do 15 Listopada tego roku, i Członek Rady Państwa, Jenerał Artylleryi *Jermołow 1-szy*, za granicę.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 28 go Sierpnia, mianowany został Naczelnym Prokuratorem Dziewiątego Departamentu Rządzącego Senatu, Pomocnik Naczelnego Prokuratora tegoż Departamentu *Wołowski*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 5-go Września, zatwierdzeni w obowiązku z wyborów: Sędziowie Sądów Sumiennych: Moskiewskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu Hrabia *Tołstoj*, i Witebskiego Radzca Honorowy *Hryniewski*.

— Przez tenże Rozkaz, Jego Cesarska Mość oświadcza Monarsze zadowolenie Prezydentom Izb Skarbowych, Radzcom Stanu: Izby Wołyńskiéj *Kluczarowowi*, Połtawskiéj *Tymanowskiemu*, i Wileńskiéj *De-Roberti*, za wypełnienie osobno poruczonych im ważnych poleceń.

— Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, объявляетъ признательность Почетнымъ Смотрителямъ училищъ Бобруйскаго Уѣзда Надворному Совѣтнику *Булгаку* и Слонимскаго отставному подпоручику Вандалину *Пусловскому*, за сдѣланныя ими пожертвованія, первымъ 125 руб. сереб. въ пользу Бобруйскихъ училищъ, а послѣднимъ 200 руб. сереб. въ пользу учрежденнаго при Виленской Гимназіи Конвикта для бѣдныхъ.

Вильна.

Виленскій временный Комитетъ для призрѣнія бѣдныхъ, учрежденный по случаю неурожая для доставленія бѣднымъ жителямъ г. Вильны всѣхъ сословій, пособія на счетъ Всемилостивѣйше дарованной на сей предметъ суммы и добровольныхъ пожертвованій, состоявшій подъ предсѣдательствомъ Виленскаго Уѣзднаго Предводителя Дворянства Александра *Ленскаго*, изъ членовъ: Князя Льва *Виттгенштейна*, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Ивана *Рудомины*, бывшихъ Губернскихъ Предводителей Дворянства — Графа Едуарда *Мостовскаго* и Надворнаго Совѣтника Ѳомы *Минейко*, Статскаго Совѣтника Каммергера Графа Игнатія *Забѣлло*, Предсѣдателя бывшаго Виленскаго Межеваго Суда Графа Степана *Плятера*, Командора Іосифа *Кончи*, Состоящаго въ должности Виленскаго Старшаго Полицмейстера Полковника Графа *Ржевускаго*, Попечителя Виленскаго Госпиталя Савичъ Северина *Каменскаго*, Попечителя Виленскаго Еврейскаго Госпиталя Станислава *Сидоровича*, Ректора Виленскихъ Духовныхъ Училищъ Архимандрита *Михаила*, Ключаря Каѳедральнаго Собора Члена Консисторіи Протоіерея Виктора *Гомолицкаго*, Евангелическо-Реформатскаго Вице-Суперъ-Интентента Пастора Степана *Липинскаго*, Надворнаго Совѣтника Ромуальда *Шкультецкаго*, Доктора Медицины Станислава *Викшемскаго*, Доктора Мед. Казимира *Хонскаго*, Врача Казимира *Вильчинскаго*, и Дѣлопроизводителя Тит. Сов. Ѳомы *Липинскаго*, — при закрытіи дѣйствій своихъ доводитъ до общаго свѣдѣнія:

1) Что въ продолженіи существованія онаго, именно съ 6 Декабря 1846 по 8 Августа 1847 года, на пропитаніе бѣдныхъ поступило въ приходъ: а) Остатокъ денежной суммы отъ добровольныхъ пожертвованій отъ прошедшаго года, составлявшій 1,148 р. сер.; б Всемилостивѣйше дарованныхъ въ безвозвратное пособіе деньгами 4,359 р. 66 к. и 3,302 пуда 21 фунтъ ржи; в) Отъ добровольныхъ пожертвованій разныхъ благотворительныхъ особъ собранныхъ въ нынѣшнемъ году 1,687 р. 10 к. и 234 р. за билеты за разыгранное въ лоттерею бриллiантовое кольцо, подаренное въ пользу бѣдныхъ; а всего наличными деньгами 7,428 р. 76 к. и 4.302 пуда 21 фунтъ ржи.

2) Изъ сихъ запасовъ жители г. Вильна разныхъ сословій, лишенные средствъ къ пропитанію, получали пособіе печенымъ хлѣбомъ и вареною пищею порціями. — Число приходящихъ нищихъ каждый день простиралось отъ 400 до 1,300 душъ, порцій же отпущено съ 6 Декабря 1846 по 8 Августа 1847 года 200,801; въ сложности же выходитъ на 825 душъ ежедневно; сверхъ сего постоянно жительствовало въ пріютѣ на полномъ содержаніи Комитета 100 душъ. — Независимо отъ сего, 308 душъ получали еженедѣльно печеный хлѣбъ на квартиры, а 1,147 душъ получали ежемѣсячно по опредѣленной пропорціи пособіе мукою. — Общее же число бѣдныхъ разныхъ христіянскихъ вѣроисповѣданій Виленскихъ жителей, пользовавшихся пособіемъ отъ Комитета, составляло 2 280 душъ, для которыхъ кромѣ вареной пищи, отпущено 5,403 пуда 19 ф. печенаго хлѣба, и 2,261 пудъ 5 ф. муки.

3) Равнымъ образомъ оказываемо было пособіе въ продовольствіи и бѣднымъ Виленскимъ Евреямъ. — И такъ, а) на закупку для нихъ хлѣба отпущено изъ суммъ Комитета для особаго Еврейскаго отдѣленія наличными деньгами 200 р. сер.; б) для постоянно содержавшихся въ Еврейскомъ пріютѣ 325 душъ Евреевъ, отпущено съ 1 Апрѣля по 8 Августа сего года печенаго хлѣба 1,315 пудовъ 32 фунта; в) для заведенія бѣдныхъ Еврейскихъ юношей на 60 душъ дано въ продолженіи сего же времени 258 пудовъ хлѣба; г) сверхъ сего, для 1629 душъ безпріютныхъ Евреевъ роздано ржаной муки 3,888 пудовъ 30 фунтовъ. Всего же на 2,014 душъ Евреевъ отпущено печенаго хлѣба 1,573 пуда 32 фунта и муки 3,888 пудовъ 30 фунтовъ.

— Ministerstwo Narodowego Oświecenia, oświadcza wdzięczność Honorowym Dozorcom Szkół: Powiatu Bobrujskiego, Radzcy Dworu *Bułhakowi*, i Słonimskiego, dymissyonowanemu Porucznikowi Wandalinowi *Pusłowskiemu*, piérwszemu, za ofiarowane przezeń na rzecz Szkół Bobrujskich 125 rub. sr., drugiemu zaś za uczynioną ofiarę 200 rubli sr. na rzecz urządzonego przy Wileńskiém Gubernialném Gymnazyum Konwiktu dla ubogich uczniów.

Wilno.

Wileński czasowy Komitet, utworzony z powodu nieurodzaju dla wspierania rozmaitego stanu ubogich miasta Wilna, z Najmiłościwiéj ofiarowanéj na ten cel pieniężnéj summy i dobrowolnych ofiar, złożony, pod prezydencyą Marszałka powiatu Wileńskiego Alexandra *Łęskiego*, z członków: Xięcia Ludwika *Wittgenszteina*, Rzeczywistego Radzcy Stanu Jana *Rudominy*, byłych Gubernialnych Marszałków: Edwarda Hrabi *Mostowskiego* i Radzcy Dworu Tomasza *Minejki*, Radzcy Stanu Szambelana Ignacego Hrabi *Zabiełły*, Prezydenta byłego Wileńskiego Granicznego Sądu Stefana Hrabi *Platera*, Komandora Józefa *Kończy*, pełniącego obowiązek Wileńskiego Starszego Policmejstra Półkownika Hrabi *Rzewuskiego*, Opiekuna Wileńskiego Szpitalu Sawicz Seweryna *Kamieńskiego*, Opiekuna Wileńskiego Żydowskiego Szpitalu Stanisława *Sidorowicza*, Rektora Wileńskich Duchownych Szkół Archimandryty *Michała*, Członka Konsystorza Protojereja Wiktora *Homolickiego*, Ewangelicko-Reformowanego Wice-Superintendentu X. Stefana *Lipińskiego*, Radzcy Dworu Romualda *Szkulteckiego*, Doktora Medycyny Stanisława *Wikszemskiego*, Doktora Medycyny Kazimierza *Chońskiego*, Lekarza Kazimierza *Wilczyńskiego*, i Sekretarza Radzcy Honorowego Tomasza *Lipińskiego*, — przy zamknięciu czynności swoich, podaje do powszechnéj wiadomości:

1) Że przez ciąg trwania Komitetu, mianowicie od 6 Grudnia 1846 do 8 Sierpnia teraźniejszego 1847 roku, na cel wspierania ubogich weszło w przychód: a) summa pozostała z roku przeszłego, uzbierana z dobrowolnych ofiar i wynosząca rub. sr. 1,148; b) Najmiłościwiéj ofiarowanych na pomoce dla biednych rub. sr. 4,359 kop. 66 i 4,302 pudy 21 funt. żyta; c) z dobrowolnych ofiar, zebranych w roku teraźniejszym, rub. sr. 1.687 kop. 10 i z loteryi na pierścień brylantowy, na korzyść ubogich darowany, rub. sr. 234; a w ogóle rub. sr. 7,128 kop. 76 i 4,302 pudy 21 funt. żyta.

2) Z tych zasobów udzielał Komitet codziennie wszystkim rozmaitego stanu ubogim mieszkańcom miasta Wilna, żywność, składającą się z chleba i ciepłéj posilnéj zupy, która się rozdawała porcijami każdego dnia dla osób przychodzących od 400 do 1,300, takich zaś porcyi od 6 Grudnia 1846 do 8 Sierpnia teraźniejszego roku, rozdano w ogóle 200 801; w przecięciu zatém wypada na 825 osób codziennie; prócz tego miejscowych ubogich, w domu Przytułku utrzymywanych, było 100 osób. Niezależnie od tego 308 osób otrzymywało tygodniowie chleb bułkami do domu, a 1,147 osób dostawało miesięcznie podług przeznaczonéj proporcyi, wsparcie w mące. Ogólna zaś liczba ubogich rozmaitego stanu i rozmaitych chrześciańskich wyznań mieszkańców miasta Wilna, staraniem Komitetu utrzymywanych, wynosiła 2,280 dusz, dla których oprócz ciepłéj zupy, rozdano przez czas trwania Komitetu 5,403 pudów 19 funtów chleba i 2,261 pud. 5 funtów mąki żytnéj.

3) Na wzór Chrześcian, otrzymywali także wsparcie i ubodzy Żydzi Wileńscy, jako to: a) na zakupienie dla nich chleba, dano z ogólnych summ Komitetu dla Żydowskiego domu przytułku rub. sr. 200. b) Dla 325 osób, stale w osobnym Żydowskim domu przytułku utrzymywanych, wydano od 1 Kwietnia do 8 Sierpnia teraźniejszego roku 1,315 pudów 32 funty chleba; c) do zakładu biednéj Żydowskiéj nieletniéj młodzieży, dla 60 osób 258 pudów chleba; d) nadto jeszcze dla 1,629 ubogich pozbawionych wszelkiego przytułku Żydów, rozdano żytnéj mąki 3,888 pudów 30 funtów. W ogóle zaś dla 2,014 dusz Żydów dano chleba 1,573 pudy 32 funty i 3,888 pudów 30 funtów mąki.

4) За тѣмъ, какъ выше изъяснено, продовольствовалось попеченіемъ Комитета на счетъ Всемилостивѣйше дарованной суммы и ржи въ натурѣ, равно какъ и на счетъ добровольныхъ пожертвованій, всего 4,294 души Христіанъ и Евреевъ, для которыхъ въ продолженіи существованія Комитета отпущено печенаго хлѣба 6,977 пудовъ 11 фунтовъ и муки 6,149 пудовъ 35 фунтовъ.

Дрова на отопленіе дома пріюта и на кухню отпускаемы были безденежно изъ магазина Князя Витгенштейна.

6) Изъ общей денежной вышеупомянутой суммы употреблено: а) на покупку ржи и муки 9,814 пудовъ 35 ф. серебромъ 4,543 р. 14 коп.; б) для бѣдныхъ Виленскихъ Евреевъ на хлѣбъ наличными деньгами 200 р.; в) за наемъ помѣщенія 250 р.; г) за разные съѣстные припасы, какъ то: крупу, картофель, капусту, сало и проч. 2,016 р. 87 к.; д) на жалованье смотрителю, фельдшеру, писарю, помощницѣ экономки и прислугѣ съ 7 Декабря 1846 по 8 число Августа сего года 158 р. 50 к. е) хлѣбопеку за выпеченіе 5,000 пудовъ 7 фунтовъ хлѣба 183 р. 25 коп. ж) экономкѣ пріюта 50 р. з) за наемъ амбара на помѣщеніе ржи 27 рублей. Всего, какъ выше показано, 7,428 руб. 76 копѣекъ.

Предсѣдатель Комитета Виленскій Уѣздный Предводитель Дворянства Александръ *Ленскій*.
Дѣлопроизводитель Ѳ. *Липинскій*.

О ходѣ эпидемической холеры.

Эпидемическая холера первоначально появилась на Кавказѣ, и по послѣднимъ извѣстіямъ донынѣ не проникла далѣе Харькова, какъ это видно изъ оффиціальныхъ донесеній, напечатанныхъ въ послѣднихъ Номерахъ Столичныхъ Газетъ. Слѣдовательно всѣ слухи, разнесшіяся у насъ объ этой эпидеміи, будто бы она показалась въ нѣкоторыхъ мѣстахъ сосѣдственныхъ губерній, совершенно ложны, тѣмъ болѣе, что если бы холера взяла направленіе къ границамъ здѣшняго края, въ такомъ случаѣ мѣстное Начальство не оставило бы объявить о томъ ко всеобщему свѣдѣнію; всѣ же посторонніе слухи о приближеніи холеры, слѣдуетъ признавать неосновательными.

Впрочемъ, въ нынѣшнее время, когда средства къ предохраненію отъ холеры и способы леченія ея, болѣе или менѣе, почти всѣмъ извѣстны, болѣзнь эта перестала уже быть страшною, какъ это было прежде. Надлежитъ только каждому вести жизнь умѣренную, избѣгать простуды и обремененія желудка излишествомъ пищи, особливо трудноваримой, незрѣлыми и испорченными фруктами и овощами, опьяняющими напитками, особливо окислыми, вообще остерегаться всѣхъ родовъ излишествъ въ трудѣ и отдыхѣ, наслажденіяхъ и лишеніяхъ; въ случаѣ же болѣзни, и въ особенности всякаго рода растройства желудка и легкаго даже поноса, искать немедленно врачебной помощи, избѣгая притомъ тревожныхъ предположеній.

Изъ оффиціальныхъ донесеній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры въ Ставропольской Губерніи, землѣ войска Донскаго и проч., видно, что болѣзнь эта, послѣ своего появленія въ Кавказскомъ краѣ, 14 Іюня достигла Пятигорска, и свирѣпствуя съ большою силою, особенно въ Пятигорскомъ Уѣздѣ, быстро шла къ Сѣверо-Западу и къ западу по направленію къ Ставрополю.

Въ Ставрополѣ эпидемія открылась 4 Іюля, въ тотъ же день, какъ и въ Астрахани. Вотъ общія итоги въ цифрахъ, показывающіе приблизительно дѣйствіе эпидеміи въ томъ краѣ. Въ Пятигорскомъ Уѣздѣ съ начала эпидеміи по 15 Августа изъ 11,209 заболѣвшихъ умерло 4,807; въ Ставропольскомъ изъ 11,617 больныхъ — 5,871.

Въ городѣ Новочеркаскѣ (въ землѣ Войска Донскаго), народонаселеніе коего простирается до 18,157 душъ обоего пола, эпидемія появилась 18 Іюля, и по 20 Августа заболѣвшихъ было 1,878 чел., изъ коихъ 689 умерло. Въ Ростовѣ съ 12 по 24 Іюля заболѣло 332 чел., изъ коихъ умерло 200.

Въ Таганрогѣ съ 21 Іюля по 16 Августа заболѣло 294 и умерло 132.

Въ Саратовѣ съ 15 Августа болѣзнь стала распространяться съ большою силою. Съ начала эпидеміи по 22 Августа заболѣло всего 582, изъ коихъ умерло 295.

4) A zatém, jak się wyżéj wyszczególniło, staraniem Komitetu otrzymywało wsparcie z Najmiłościwiéj ofiarowanéj pieniężnéj summy i żyta w naturze, jako też i z dobrowolnych ofiar, 4,294 osób Chrześcian i Żydów, dla których w ciągu trwania Komitetu wydano 6,977 pudów 11 funtów chleba i 6,149 pudów 35 funtów mąki.

5) Na opał domu przytułku i do kuchni drzewo było ofiarowane bezpłatnie z magazynów JO. Xięcia *Wittgensztein*a.

6) Z ogólnéj wyżéj pomienionéj pieniężnéj summy wydatkowano: a) na kupienie żyta i mąki pudów 9,814 funtów 35, rub. srebr. 4,543 kop. 14; b) dla biédnych Żydów na chleb rub. sr. 200; c) na najęcie lokalu rub. sr. 250; d) na rozmaite artykuły żywności, jako to: krupy, kartoflę, kapustę, sadło, oléj i t. d. rub. sr. 2,016 kop. 87. e) na pensye dla dozórcy, cerulika, pisarza, służącym, od 7 Grudnia 1846 do 8 Sierpnia 1847 roku rub sr. 158 kop. 50; f) piekarzowi za wypieczenie 5,000 pudów 7 funtów chleba 183 rub. sr. 25 kop; g) gospodyni domu przytułku rub. sr. 50; h) za najęcie spichrza na zsypywanie żyta rub. sr. 27; a w ogóle rub. sr. 7,428 kop. 76.

Prezydent Komitetu, Wileński Powiatowy Marszałek
Alexander *Łęski*.
Sekretarz T. *Lipiński*.

O postępie epidemicznéj cholery.

Cholera epidemiczna okazała się początkowo na Kaukazie, i według ostatnich urzędowych doniesień, umieszczonych w St. Petersburgskich Gazetach, nie przeszła jeszcze za Charków; wszelkie zatém rozsiewane u nas pogłoski o zjawieniu się jéj tu lub ówdzie w guberniach sąsiednich, są całkiem bezzasadne, tém bardziéj, iż jeśliby epidemia wzięła kierunek ku granicom tutejszéj gubernii, wówczas miejscowa zwierzchność nie omieszka podać tego do powszechnéj wiadomości; wszelkie zaś postronne wieści o jéj zbliżaniu się, należy uważać za mylne.

Zresztą, w czasie obecnym, kiedy środki ochronne od cholery i sposoby jéj leczenia, mniéj więcéj wszystkim prawie są znane, choroba ta przestała już bydź tak zatrważającą, jak była dawniéj. Należy tylko prowadzić życie umiarkowane, unikać zaziębienia i obciążenia żołądka zbytkiem pokarmów, a szczególniéj trudnych do trawienia; wystrzegać się owoców niedojrzałych i napojów upajających, zwłaszcza skwaśniałych; w ogólności zaś unikać wszelkiego rodzaju zbytków, niewstrzemięźliwości i wzruszeń moralnych, a mianowicie, w każdym przypadku niestrawności i lekkiéj nawet biegunki, szukać natychmiast pomocy lekarskiéj i nie poddawać się bojaźni.

Z urzędowych wiadomości o działaniach epidemicznéj cholery w gubernii Stawropolskiéj, ziemi Wojska Dońskiego i t. d., okazuje się, iż choroba ta, po okazaniu się w kraju Kaukazkim, 14 go Czerwca, dosięgła Piatyhorska, i grasując z wielką mocą, szczególniéj w Piatyhorskim Powiecie, szybko posuwała się w kierunku północno zachodnim i zachodnim ku Stawropolowi.

W Stawropolu epidemia ukazała się w tymże dniu co i w Astrachaniu, 4-go Lipca. Oto są ogólne wypadki w cyfrach, wykazujących przez przybliżenie jéj działania w tym kraju. W Piatyhorskim Powiecie, od zjawienia się epidemii do 15-go Sierpnia, z 11,209 dotkniętych cholerą umarło 4,807; w Stawropolskim, z 11,617 chorych, umarło 5,871.

W mieście Nowoczerkasku (w ziemi Wojska Dońskiego), którego ludność wynosi do 18,157 mieszkańców płci obojéj, epidemia zjawiła się 18 Lipca, i do 20 Sierpnia dotkniętych nią było 1,878, z których 689 umarło. W Rostowie od 12 do 24 Lipca zachorowało 332, z których umarło 200.

W Taganrogu od 21 Lipca do 16 Sierpnia zachorowało 291, umarło 132

W Saratowie od 15 Sierpnia choroba zaczęła grasować z wielkiem natężeniem. Od zjawienia się epidemii do 22 Sierpnia, zachorowało w ogóle 582, z których umarło 295.

Въ Харьковѣ эпидемія, начавшись съ 11 Августа, по 19 дѣйствовала довольно слабо. Въ уѣздахъ Харьковской Губерніи она распространяется съ нѣсколько большею силою и между прочимъ, 12, появилась въ городѣ Старобѣльскѣ.

По Воронежской Губерніи болѣзнь находится въ пяти уѣздахъ: но дѣйствія ея вообще незлокачественны; 23 Августа она появилась и въ Губернскомъ Городѣ.

Въ Курскѣ по 20 Августа болѣзнь дѣйствуетъ слабо. Августа 5 она показалась въ Городѣ Грайворонѣ, а 9, Обоянскаго Уѣзда въ двухъ помѣщичьихъ имѣніяхъ.

Въ Екатеринославской Губерніи холера продолжается въ Ростовскомъ и Бахмутскомъ Уѣздахъ.

Въ заключеніе мы считаемъ неизлишнимъ извѣстить нашихъ читателей, что въ одномъ изъ послѣднихъ Номеровъ Вѣдомостей С. Петербургской Городской Полиціи, напечатана статья Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника, Доктора Медицины и Хирургіи *Смѣльскаго*, доказывающая, что рецептъ, сообщенный Газетою *Кавказъ* и перепечатанный въ другихъ газетахъ, а въ томъ числѣ и въ *Вилен. Вѣст* (*См. N. 74*), ошибоченъ. Вотъ дѣйствительный рецептъ сказаннаго эликсира и способъ его приготовленія, какъ онъ помѣщенъ въ Фармакографіи Академика *Нелюбина*, и какъ уже былъ обнародованъ во время перваго появленія холеры въ 1831 году:

Воронежскій Элексиръ.

Взять:	Нашатырной соли . .	2 золот.
	Камфоры	2 —
	Острой водки	2 —
	Нефти	2 —
	Скипидару	2 —
	Стручковаго перцу (или, какъ у насъ зовутъ турецкаго)	2 стучка.
	Пѣннаго вина . . .	1 штофъ.
	Винограднаго уксусу . .	1 стаканъ.

Все смѣшавъ вмѣстѣ въ штофѣ или бутылкѣ, поставить для настоя въ теплое мѣсто или на солнцѣ, на одѣ сутки (чѣмъ долѣе стоитъ, тѣмъ лучше). До употребленія надобно хорошо взболтать жидкость, чтобы давать ее вмѣстѣ съ образующимся на днѣ осадкомъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ съ Ихъ Высочествами Наслѣднымъ Великимъ Герцогомъ и Принцемъ Александромъ Дармштадтскими, изволилъ отправиться, 18-го Сентября, изъ Дармштадта въ Кобленцъ, куда 20-го числа прибылъ Его Величество Король Прусскій, посѣтивъ предъ тѣмъ старинный городъ Триръ.

— Въ Лейпцигской газетѣ, отъ 19-го Сентября, напечатано слѣдующее: „Сегодня происходило освященіе новой Католической церкви во имя Пресвятыя Троицы, совершенное Дрезденскимъ Епископомъ Дитрихомъ. Къ торжеству сему были приглашены: здѣшнія королевскія и городскія власти, иностранные консулы и эвангелическое духовенство; при обрядѣ семъ присутствовало также многочисленное собраніе народа, какъ католическаго такъ и протестантскаго вѣроисповѣданій. Епископъ произнесъ при семъ приличную торжеству рѣчь, въ коей благодарилъ преимущественно протестантовъ, за доставленное пособіе и содѣйствіе, при строеніи церкви.

— Изъ Дрездена сообщаютъ отъ 6 Сентября, объ открытіи желѣзной дороги изъ Кольфурта въ Герлицъ, соединяющей Саксонскую столицу съ городомъ Вроцлавомъ въ Силезіи.

Пруссія.

Берлинъ, 28 *Сентября.*

Въ журналахъ Прирейнскихъ городовъ сообщаютъ слѣдующія подробности о пребываніи Короля въ Прирейнскихъ владѣніяхъ: 20 Сентября Король отправился съ своими высокими посѣтителями въ Боссенгеймъ, на смотръ собранной тамъ 16-ой дивизіи. Послѣ маневровъ былъ большой обѣдъ, на которомъ находились генералы и священники обоихъ исповѣданій. Послѣ обѣда Король отправился съ своими гостями на

W Charkowie epidemia, zjawiona 11 Sierpnia, dnia 19 t. m. działała dość słabo. W Powiatach téj gubernii rozszerza się ona z większą nieco mocą, i między innemi dnia 12 pokazała się w mieście Starobielsku.

W gubernii Woroneżkiéj choroba znajduje się w pięciu Powiatach, ale działania jéj w ogólności nie są zatrważające; d. 23 Sierpnia pokazała się już w samym Woroneżu.

W Kursku do 20 Sierpnia choroba działała słabo. Dnia 5 Sierpnia okazała się w mieście Grajworonie, a 9-go w dwóch obywatelskich majątkach Obojańskiego Powiatu.

W gubernii Ekaterynosławskiéj cholera trwa jeszcze w powiecie Rostowskim i Bachmuckim.

Nakoniec poczytujemy za rzecz potrzebną zawiadomić naszych czytelników, iż w jednym z ostatnich numerów Gazety Policyjnéj Petersburgskiéj, ogłoszony jest artykuł P. *Smielskiego*, Doktora Medycyny i Chirurgii, Rzeczywistego Radzcy Stanu, dowodzący, że recepta dana przez Gazetę *Kaukaz* i powtórzona przez inne peryodyczne pisma, a między temi i przez *Kuryer Wileński* (patrz N. 74), jest omyłkowa. Oto jest prawdziwa recepta pomienionego elixiru, i sposób jego robienia, jak są zapisane w Farmakografii Akademika *Nielubina*, i jak już były ogłoszone w czasie piérwszego wtargnienia cholery w roku 1831:

Elixir Woroneżski.

Weź:	Soli ammoniackiéj	2 zołotniki.
	Kamfory	2 —
	Selwaseru, czyli kwasu saletrowego	2 —
	Nafty	2 —
	Olejku terpentynowego . .	2 —
	Pieprzu strączkowego, (jak go u nas nazywają *tureckiego*) . .	2 strączki.
	Wódki szumówki	1 sztof.
	Octu winnego.	1 szklankę.

Zmięszawszy to wszystko w sztofie czyli flaszy, postawić w cieple albo na słońcu na jednę dobę (a czém dłużéj stoi, tém lepiéj). Przed użyciem, należy dobrze skłócić naczynie, żeby płyn dawać razem z tworzącym się na dnie osadem.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz z Ich Wysokościami Dziedzicznym Wielkim Xięciem i Xięciem Alexandrem Darmsztadzkimi, raczyli wyjechać 18 września, z Darmsztadu do Koblenc, dokąd też d. 20 przybył Jego Kr. Mość Król Prusski, odwiedziwszy uprzednio starożytne miasto Trewir.

— *Gazeta Lipska* z d. 19 września donosi co następuje: „Dziś odbyło się tu poświęcenie nowego katolickiego kościoła św. Trójcy, przez Biskupa Dittrich z Drezna. Na tę uroczystość zaproszeni zostali, tutejsze tak królewskie jak i miejskie władze, zagraniczni Konsulowie i ewangielickie duchowieństwo; jakoż bardzo wielka liczba osób, tak katolickiego jak i protestanckiego wyznania, była obecną. Biskup miał przy téj okoliczności mowę; w któréj dziękował mianowicie braciom protestanckim, za udzielane wsparcia i usługi, tak w czasie nieistnienia, jako też przy budowie kościoła przez nich świadczone.“

— Piszą z Drezna, d. 6 września, że otwarta została droga żelazna z Kolfurth do Goerlitz; droga łączy stolicę Saxonii z miastem Wrocławiem na Szląsku.

Prussy.

Berlin, 28 *września.*

Dzienniki Nadreńskie donoszą następujące szczegóły o pobycie Króla w prowincyach Nadreńskich: „Dnia 20 września udał się Monarcha ze swojemi dostojnemi gośćmi do Bossenheim, w celu odbycia przeglądu zgromadzonéj tamże 16-éj dywizyi. Po odbytych ćwiczeniach był wielki obiad, na którym znajdowali się Jenerałowie i kapelani obojga wyznań. Po obiedzie udał się Monarcha z gośćmi swemi na herbatę do zamku Stolzenfels: 21-go znowu odby-

чай въ замокъ Стольценфельсъ; 21 числа снова были маневры, при благопріятной погодѣ. Обѣдъ былъ въ лагерѣ; послѣ чего Е. В. выѣхалъ въ Боннъ, гдѣ былъ встрѣченъ радостными восклицаніями.

— Вчера, получено телеграфическое извѣстіе изъ Кельна, что Король выѣхалъ 26 с. м. изъ Байрата въ Вестфалію.

— Поговариваютъ, что министерство юстиціи, ревностно заботясь о повсемѣстномъ введеніи публичнаго и изустнаго судопроизводства въ уголовныхъ дѣлахъ, чувствуетъ необходимость учрежденія новой должности, именно чего-то въ родѣ генерал-прокурорства для всей монархіи. Носится также общій слухъ, будто-бы въ непродолжительномъ времени будетъ изданъ декретъ о періодичности соединеннаго сейма, который, какъ увѣряютъ, станетъ собираться каждые два года.

— Военный министръ, генералъ Бойенъ, уволенъ отъ службы по собственному его желанію, съ оставленіемъ въ званіи члена государственнаго совѣта, а на его мѣето назначенъ военнымъ министромъ генералъ Роръ. Генералу Бойену 76 лѣтъ отъ роду, по военному вѣдомству служилъ онъ 63 года.

— Изъ Ахена получено извѣстіе, что второй президентъ государственнаго совѣта, тайный статсъ-министръ Роховъ, скончался ночью сь 11-го на 12-е число с. м.

Кобленцъ, 21 Сентября.

Вчера вечеромъ, въ осьмомъ часу, Король прибылъ изъ Тревира на пароходѣ *Blucher*. Хотя церемоніальная встрѣча и всѣ почести были воспрещены, однако берега Мозеля мостъ на этой рѣкѣ были великолѣпно иллюминованы и наполнены народомъ, ожидавшимъ прибытія возлюбленнаго Монарха. Насупротивъ пристани, на которой пароходъ долженъ былъ причалить, поставлена была музыка, которая привѣтствовала Короля народными пѣснями, а при мостѣ встрѣтили Его Величество мѣстное, военное и гражданское начальства; городъ былъ иллюминованъ. Королю сопутствуютъ принцъ Фридрихъ Прусскій и нѣсколько министровъ, а прежде Короля прибыли: Его Императорское Высочество Великій Князь Цесаревичъ, наслѣдный принцъ Баварскій и его дядя принцъ Карлъ, а равно принцъ Прусскій и принцы Вальдемаръ и Адалбертъ Прусскіе. Сегодня поутру Его Величество выѣхалъ въ Боссенгеймъ, гдѣ сосредоточены войска и имѣетъ быть большой парадъ.

Франція.

Парижъ 20 Сентября.

Третьяго дня Король имѣлъ продолжительный разговоръ съ г-мъ де Бакуръ, вновь назначеннымъ посланникомъ при Мадритскомъ дворѣ и съ гр. Сентъ-Олеръ, бывшимъ посланникомъ въ Лондонѣ.

— Утверждаютъ, что вчера послано повелѣніе маршалу Бюжо, чтобы онъ тотчасъ отправился въ Алжирію, и принялъ команду надъ десяти-тысячнымъ отрядомъ, который будетъ посланъ въ помощь марокккскому императору.

— Положеніе дѣлъ въ Марокко обращаетъ здѣсь общее вниманіе. По донесеніямъ, полученнымъ здѣсь сегодня изъ испанской крѣпости Мелиллы чрезъ Малагу и Мадритъ, Абд-эль-Кадеръ дѣйствительно двинулся на Фезъ, для преслѣдованія Марокккскаго Императора, замѣтивъ, что онъ не приближается къ нему. Говорятъ, будто бы произошло кровопролитное сраженіе, въ которомъ Абд-эль-Кадеръ лишился много людей. Въ слѣдствіе сего онъ вынужденъ былъ отступить обратно въ окрестности Мелиллы, чтобы собрать разсѣянныя свои войска, устроить ихъ и приготовиться къ новой экспедиціи противъ Феца.

— Сіи же извѣстія сообщаютъ слѣдующее: 1-го Сентября въ виду Мелиллы появилась англійская шлюпка съ англійскимъ Лордомъ и арабскимъ переводчикамъ. Лордъ извѣстилъ мелиллскаго губернатора, что онъ прибылъ туда съ тою цѣлію, чтобы вручить Абд-эль-Кадеру депеши и войти съ нимъ въ сношенія. Но Испанскій губернаторъ не дозволилъ ему войти въ крѣпость; несмотря на то шлюпка осталась въ гавани — губернаторъ крѣпости отправилъ объ этомъ рапортъ въ Мадритъ. Всѣ эти извѣстія нуждаются еще въ подтвержденіи.

— Изъ Алжиріи пишутъ, что Шейкъ-Исеровъ Си-Бенъ-Гинавинъ, кавалеръ ордена Почетнаго Легіона, выходя 8 с. м. изъ мечети, убитъ на мѣстѣ выстрѣломъ изъ ружья, заряженнаго двумя пулями.

to manewry, którym najpiękniejsza sprzyjała pogoda. Obiad zastawiono w obozie, poczém Król wyjechał do Bonn, gdzie od mnogiéj ludności okrzykami radośnemi powitany został."

— Wczoraj nadeszła tu wiadomość telegraficzna z Kolonii, że Monarcha nasz wyjechał 26-go b. m. z Beurath do Westfalii.

— Krążą pogłoski, że ministeryum sprawiedliwości, gorliwie troszcząc się o powszechne zaprowadzenie publicznego i ustnego sądownictwa w sprawach kryminalnych, czuje konieczność ustanowienia nowego urzędu, w rodzaju Jeneralnego-Prokuratorstwa (Instygatorstwa) dla całéj monarchii. Obiega także wieść, iż niezadługo jakoby ogłoszony zostanie dekret o peryodyczném zwoływaniu Połączonego Sejmu, który, jak zapewniają, będzie się zgromadzał co dwa lata.

— Minister wojny, Jenerał Boyen, został na własne żądanie od służby uwolniony, z pozostawieniem go członkiem Rady Stanu, a w jego miejsce mianowany został Ministrem wojny Jenerał Rohr. Jenerał Boyen ma wieku lat 76, a służby wojskowéj lat 63.

— Z Akwisgranu nadeszła wiadomość, że drugi Prezes Rady Stanu, Tajny Minister Stanu Rochow, umarł tam w nocy z d. 11 na 12 b. m.

Koblenc, 21 września.

Wczoraj wieczorem, około godziny 8-éj, przybył tu Monarcha nasz z Trewiru, na parostatku *Blücher*. Lubo wszelkie wystawy w przyjęciu wzbronione były, jednakże brzegi Mozelli i most rzęsisto oświetlony, przepełnione były mnogą ludnością, oczekującą na przyjazd ukochanego Monarchy. Naprzeciw przystani, do któréj statek miał przybić, znajdowała się muzyka, która powitała Króla pieśniami narodowemi; przy moście przyjmowały Monarchę władze miejscowe i cywilne, całe zaś miasto zajaśniało przepyszném oświetleniem. Monarsze towarzyszy Xiążę Fryderyk Pruski i kilku Ministrów: przybycie zaś jego uprzedzili J. C. W. Wielki Xiążę Cesarzewicz, Następca tronu Bawarski i stryj tegoż Xiążę Karol, tudzież Xiążę Pruski i Xiążęta: Karol, Waldemar i Adalbert Prusscy. Dzisiaj rano wyjechał Monarcha do Bossenheim, gdzie zgromadzone wojska wielką paradę odbywać będą.

Francya.

Paryż, 20 września.

Zawczoraj miał Monarcha długą rozmowę z P. de Bacourt, nowo-mianowanym Posłem przy dworze Madryckim i z Hr. St. Aulaire, byłym Posłem w Londynie.

— Mówią, że wczoraj miał być posłany rozkaz Marszałkowi Bugeaud, aby się natychmiast udał do Algieryi, w celu objęcia dowództwa nad wojskiem, 10,000 głów wynoszącem, które ma być posłane na pomoc Cesarzowi Marokkańskiemu.

— Stan rzeczy w Marokko zajmuje tu powszechną uwagę. Według wiadomości nadeszłych tu dziś z twierdzy hiszpańskiéj Melilla, przez Malagę i Madryt, Abd-el-Kader rzeczywiście wyruszył był do Fezu, dla szukania Cesarza marokkańskiego, widząc, że ten ku niemu się nie posuwa. Krwawą stoczyć miano walkę, w któréj Abd-el-Kader wielu utracił ludzi. W skutek tego zmuszony był wrócić w okolicę Melilli, dla zebrania rozproszonego wojska swego, uorganizowania go i przygotowania na nową do Fezu wyprawę.

— Też wiadomości donoszą co następuje: Dnia 1 września ukazała się pod Melillą feluka angielska, mająca na pokładzie Lorda angielskiego i tłómacza arabskiego. Lord zawiadomił Gubernatora Melilli, że celem przybycia jego jest doręczenie depeszy Abd-el-Kaderowi i wejścia z nim w stosunki. Gubernator hiszpański nie dozwolił mu wstępu do twierdzy; pomimo to feluka pozostała w przystani. Gubernator twierdzy zdał o tém raport do Madrytu. — Wszystkie te wiadomości potrzebują jeszcze potwierdzenia.

— Donoszą z Algieru, że Kaid Iserów, Si Ben-Gennaan, ozdobiony orderem Legii honorowéj, wychodząc 8. b. m. z meczetu, ugodzony został dwóma kulami i na miejscu zabity.

2

— Взамѣнъ парохода „Дантъ“ подареннаго французскимъ правительствомъ Тунискому бею, и разбившагося у тунисскихъ береговъ, построенъ новый пароходъ „Миносъ“.

— Изъ Капъ-Гаити увѣдомляютъ, что президентъ Сулукъ закрылъ законодательное собраніе, по случаю возникшихъ между сенатомъ и палатою депутатовъ споровъ: первый отказалъ министру внутреннихъ дѣлъ и земледѣлія въ выдачѣ суммы 600,000 фр., назначенной палатою депутатовъ. По закрытіи палатъ, министры отказались отъ своихъ должностей, и образовалось новое министерство. Вновь назначенный французскій генеральный консулъ г-нъ Ребо, прибылъ въ Портъ-о-Пренсъ. Жители Сенъ-Доминго (бывшей Испанской части острова) вступили опять въ борьбу съ жителями Гаити и овладѣли двумя городками: Гиншъ и Ваника.

— Журналъ *Courrier Francais* запрещенъ въ Испаніи, по случаю напечатанной статьи о Королевѣ Испанской.

— Тѣло умершаго за нѣсколько мѣсяцевъ предъ симъ во Флоренціи, бывшаго Короля Голландскаго, привезено 11-го с. м. на пароходѣ „Бонапарте“ въ Марсель, откуда оно перевезено будетъ въ Рюэ, близъ Парижа, и погребено подлѣ Королевы Гортензіи, супруги покойнаго. Въ Сенъ Ле сооружаютъ надгробные памятники томуже Королю Лудовику Бонапарте, и сыну его умершему въ Италіи. Въ этой же церкви погребено тѣло Карла Бонапарте, родителя императора.

22 Сентябя.

Король и Королева, герцогиня Орлеанская съ сыновьями своими: графомъ Парижскимъ и герцогомъ Шартрскимъ, принцъ Жуэнвильскій и юный герцогъ Виртембергскій, отправились третьяго дня утромъ изъ Сенъ-Клу въ Компьенъ. Королевская фамилія прибыла въ тотъ же день вечеромъ въ этотъ городъ, гдѣ уже находились принцесса Аделаида и герцогъ Монпансье съ супругою. Ихъ Величества встрѣчены были мѣстнымъ префектомъ, подпрефектомъ и комендантомъ, при многочисленномъ стеченіи народа, толпившагося на улицахъ и издававшаго радостныя восклицанія.

— Въ Парижскомъ Монитерѣ напечатано Королевское постановленіе, коимъ маршалъ Сультъ увольняется отъ должности предсѣдателя совѣта министровъ, а Г. Гизо назначается на его мѣсто. Говорятъ, что маршалъ Сультъ будетъ назначенъ губернаторомъ дома Инвалидовъ, на мѣсто умершаго маршала Удино.

— Въ здѣшнихъ журналахъ много толкуютъ о назначеніи герцога Омальскаго генералъ-губернаторомъ Алжиріи; только въ *Journal des Débats* ничего объ этомъ не пишутъ.

— Въ письмѣ изъ Парижа, напечатанномъ въ *Times* сообщаютъ: лордъ Норменби былъ въ четвергъ, весьма рано, у г-на Гизо, и будто-бы возобновилъ протестацію Англіи противъ вооруженной интервенціи Франціи по марокскому дѣлу, и вообще противъ постояннаго владѣнія Алжиріею. Къ сему присовокуплено, что назначеніе принца Омальскаго Алжирскимъ генералъ-губернаторомъ, было отвѣтомъ французскаго правительства на эту протестацію.

— Архіепископъ Парижскій предписалъ отправить во всей епархіи благодарственное молебствіе за обильный урожай въ этомъ году.

— Бронзовыхъ дѣлъ мастеръ Сойе, которому поручена была работа памятника Наполеону, приговоренъ уголовнымъ судомъ, за продажу бронзы, къ тюремному заключенію на одинъ годъ и къ уплатѣ пени въ 25 фр. Соучастники его также приговорены къ наказаніямъ, соразмѣрно участію каждаго въ преступленіи.

— Нѣсколько уже дней г-жу Люзи содержатъ свободнѣе и дозволяютъ ей, вмѣстѣ съ другими арестантами, прохаживаться по двору тюрьмы *Conciergerie*; кажется что ее скоро освободятъ.

23 Сентября.

Король и Королева и вся Королевская фамилія присутствовали третьяго дня на смотру въ лагерѣ подъ Компьеномъ, послѣ коего былъ большой парадъ.

— Слышно, что правительство отправитъ въ Алжиръ 15,000 чел. свѣжихъ войскъ; и что поставитъ два наблюдательные корпуса, одинъ въ Пиринеяхъ, а другой въ Альпахъ.

— Королевскимъ постановленіемъ призваны на службу 60,000 конскриптовъ; изъ этого числа 53,650 въ сухопутныя войска, а 6359 во флотъ.

— W zamian pięknego parostatku *Dante*, który był podarowany przez rząd francuzki Bejowi Tunetańskiemu, i rozbił się przy brzegach Tunetu, przygotowano drugi statek *Minos*.

— Donoszą z Cap-Hajti, że Prezydent Soulouque, zamknął obrady ciała prawodawczego, z powodu zaszłych sporów między Senatem a Izbą Deputowanych; piérwszy bowiem odmówił Ministrowi spraw wewnętrznych i rolnictwa summę 600,000 fr. uchwaloną dlań przez Izbę Deputowanych. Po rozwiązaniu Izb, Ministrowie opuścili ster rządu, i utworzono całkiem nowy gabinet. Nowo mianowany Jeneralny Konsul francuzki P. Raybault, przybył do Port-au-Prince. Dominikanie (mieszkańcy byłéj hiszpańskiéj części wyspy) rozpoczęli znowu walkę z Hajtyjczykami i opanowali dwa miasteczka: Hinche i Vanica.

— Dziennik *Kuryer Francuzki* został zabroniony w Hiszpanii, za artykuł przeciw Królowéj.

— Zwłoki zmarłego przed kilku miesiącami we Florencyi byłego Króla Hollenderskiego, przybyły 11-go b. m. na parostatku *Bonaparte* do Marsylii, skąd przeprowadzone zostaną do Ruet, pod Paryżem, i pochowane obok zwłok Królowéj Hortensyi, małżonki zmarłego. W St. Le, w dep. Sekwany i Oise, pracują nad wzniesieniem pomników dla tegoż Króla Ludwika Bonapartego, i syna jego zmarłego we Włoszech. W téj kaplicy spoczywają zwłoki Karola Bonapartego, ojca Cesarza.

Dnia 22 września

Zawczoraj rano udał się Król z St. Cloud do Compiègne, z całą swoją rodziną, to jest z małżonką, z Xiężną Orleańską i dwoma jéj synami, Hr. Paryża i Xięciem Chartres, tudzież z Xięciem Joinville i młodym Xięciem Wirtembergskim. Rodzina Królewska, przybywszy wieczorem do pomienionego miasta, zastała już tam Xiężniczkę Adelaidę i Xięcia Montpensier z małżonką. Prefekt, podprefekt miejscowy i dowodzący Jenerał, przyjmowali Królewską parę, a liczne zgromadzona ludność zalegała ulice, przez które Król przejeżdżał, wydając okrzyki najżywszéj radości.

— *Monitor* ogłosił dziś postanowienie Królewskie, mocą którego, Marszałek Soult od prezesostwa rady uwolniony, a P. Guizot na ten urząd mianowany został. Marszałek Soult ma być mianowany Gubernatorem Inwalidów w miejsce Marszałka Oudinot.

— Dzienniki tutejsze zajmują się prawie wyłącznie mianowaniem Xięcia Aumale Gubernatorem Jeneralnym Algieryi, jeden tylko *Journal des Débats* nic o tém nie wspomina.

— Korrespondent gazety *Times* pisze z Paryża: „Lord Normanby był we Czwartek bardzo rano u pana Guizot i miał ponowić protestacyą Anglii przeciw zbrojnéj interwencyi Francyi w sprawie Marokkańskiéj, i w ogólności przeciw stałemu zajęciu Algieryi. Dodają że nominacya Xięcia Aumale na Jeneralnego Gubernatora Algieryi, była odpowiedzią rządu francuzkiego na tę protestacyą“

— Arcybiskup Paryzki nakazał w całéj swojéj dyecezyi dziękczynne modły, za obfity zbiór tegoroczny.

— Bronzownik Soyer, któremu wyrobienie pomnika Napoleona powierzone było, skazany został przez sąd karny, za sprzedanie bronzu, na jednoroczne więzienie i 25 fr. kary. Wspólnicy jego także stosownie do udziału w przewinieniu, ukarani zostali.

— Od kilku dni panna de Luzy nie jest już w ścisłem więzieniu: używa zarówno z innemi więźniami przechadzki w dziedzińcu Conciergerie, i jak się zdaje, będzie wkrótce wypuszczona na wolność.

Dnia 23 września

Król z Królową i całą swoją rodziną odbywał zawczoraj przegląd wojsk zgromadzonych w obozie pod Compiègne, poczém nastąpiła wielka parada.

— Słychać, że rząd wyszle do Algieru 15,000 świeżego wojska; daléj, że wystawi dwa korpusy obserwacyjne, jeden w Pyreneach, drugi w Alpach.

— *Monitor* zawiera postanowienie królewskie, mocą którego powołano 60,000 popisowych do broni, to jest: 53,650 do wojska lądowego, a 6,350 do marynarki.

Англія.

Лондонъ. 21 Сентября.

Королева прибыла вчера въ Лондонъ, а завтра отправляется въ Осборнгоузъ.

— Засѣданіе парламента отсрочено сегодня съ обыкновенною церемоніею по 12 е Октября.

— Въ *Times* пишутъ, что Лорду Минто поручены дѣла Англіи въ Италіи, хотя, по существующимъ законамъ, кабинетъ не можетъ теперь назначить его формально посланникомъ въ Римѣ. Въ *Times* присовокупляютъ, что назначеніе лорда Минто, тестя лорда Джона Росселя, облегчитъ сношенія между обоими правительствами, а равно, что кабинетъ, на предстоящихъ засѣданіяхъ палатъ будетъ стараться о примѣненіи этого закона къ духу времени.

— Англиканскій духовный, Докторъ Виземанъ, недавно перешедшій въ Католическую Вѣру, имѣлъ третьяго дня оффиціальное совѣщаніе съ лордомъ Джономъ Росселемъ. Онъ временно назначенъ Папою въ Лондонскіе апостолическіе викаріи, и будетъ занимать этотъ постъ до окончательнаго назначенія преемника Доктору Гриффисту. Въ *Salisbury Herald* сообщаютъ, что во время своего недавняго продолжительнаго пребыванія въ Римѣ, Докторъ Виземанъ получилъ порученіе дать новое устройство Католической церкви въ Великобританіи и Ирландіи. Вмѣсто прежнихъ апостолическихъ викаріевъ, управлявшихъ издавна епархіями, будутъ назначены впредь, епископы а именно: два Архіепископа (Кантербурійскій и Іоркскій, и восьмеро Епископовъ) кои будутъ именоваться не по давнимъ эпархіальнымъ столицамъ, занятымъ нынѣ англиканскими Епископами, но по городамъ, которые донынѣ никогда не были епархіальными, какъ напр. Букингамъ, Ливерпуль, Дерби, Ноттингамъ, и проч. Д-ръ Визманнъ, какъ преемникъ Д-ра Грифитса, будетъ именоваться Вестминстерскимъ Епископомъ.

— Кажется, что вскорѣ совершено будетъ бракосочетаніе герцога Веллингтона съ Миссъ Бордетъ Коутсъ. Невѣста желаетъ, чтобы большая часть ея имѣнія досталась наслѣдникамъ герцога, которымъ присвоены его титулы, герцогъ же требуетъ, чтобы имѣніе это, въ случаѣ бездѣтной смерти маркиза Доуро и дѣтей лорда Карла Велеслея, перешло къ его дальнимъ родственникамъ. Послѣ продолжительныхъ переговоровъ, постановлено наконецъ, чтобы, въ семъ послѣднемъ случаѣ, имѣніе это послужило для того, чтобы увѣковѣчить память побѣдъ герцога.

— На вчерашнемъ засѣданіи городскаго совѣта, сэръ Лори внесъ проектъ воздвигнуть памятникъ Шекспиру въ Лондонѣ. Предложеніе его принято, и совѣтъ назначилъ коммисію, для разсмотрѣнія этого проекта.

— Хотя жатва была очень изобильна, правительство однако опасается, чтобы въ Ирландіи снова не было голоду, по поводу неурожая картофеля. Мѣстное начальство принимаетъ соотвѣтственныя мѣры, а между прочими учреждаетъ запасныя магазины и продолжило наемъ лабазовъ на ссыпку хлѣба

— Долгъ торговаго дома Рейдъ, Ирвингъ и Комп. составляетъ 1 500,000 фрт. ст. Несостоятельность эта тѣмъ сильнѣйшее производитъ впечатлѣніе, что глава этого дома, сэръ Джонъ Рейдъ, есть одинъ изъ старшихъ директоровъ банка; въ 1837 году исправлялъ должность вице-директора онаго, а въ 1838 году губернатора.

22 Сентября.

Въ *United-Service-Gazette* утверждаютъ, что какъ только парламентъ будетъ созванъ, правительство внесетъ проектъ усиленія сухопутныхъ войскъ и морской артиллеріи, по тому поводу. что въ гаваняхъ такъ мало теперь войскъ. что даже не достаточно для исполненія службы: работники же въ корабельныхъ верьфяхъ, изъ которыхъ сформированы баталіоны, еще не знаютъ службы.

— Въ *Globe* помѣщена пространная статья, по случаю назначенія герцога Омальскаго Алжирскимъ губернаторомъ. Въ статьѣ этой называютъ это распоряженіе самою важною мѣрою династической политики Короля Лудвика Филиппа, даже болѣе рѣшительною чѣмъ соединеніе герцога Монпансье съ Испанскою Инфантиною. Герцогъ Омальскій, пишутъ въ этомъ журналѣ, будетъ имѣть возможность, создать для себя и своихъ потомковъ, по ту сторону Средиземнаго моря, могущество, которое будетъ имѣть вліяніе на самую Францію. Предводителю сильной арміи не тру-

Anglia.

Londyn, 21 września.

Królowa powróciła wczoraj do Londynu, a jutro wyjeżdża do Osbornehouse.

— W dniu dzisiejszym parlament, przy zwykłych formach, odroczony został do 12-go Października.

— Według *Times* Lordowi Minto istotnie poruczono zająć się interessami Anglii we Włoszech, chociaż istniejące prawa wzbraniają na teraz gabinetowi mianować go formalnym Posłem w Rzymie. *Times* dodaje, że stanowisko Lorda Minto, jako teścia Lorda J Russel, ułatwi stosunki między obu rządami, oraz, że gabinet będzie się starał na następnych posiedzeniach Izb zmienić to prawo, stosownie do ducha czasu.

— Znakomity anglikański duchowny, Doktor Wiseman, który niedawno przeszedł na łono kościoła katolickiego, miał onegdaj urzędową naradę z Lordem John Russel. Jest on tymczasowie mianowany przez Papieża Londyńskim Apostolskim Wikaryuszem, i będzie zajmował tę posadę do czasu mianowania stałego następcy zmarłego Doktora Griffiths. W *Salisbury-Herald* czytamy, że podczas swego niedawno długiego pobytu w Rzymie, Doktor Wiseman otrzymał zlecenie od Papieża uorganizować na nowo kościoł katolicki w Wielkiéj Brytanii i Irlandyi W miejsce dotychczasowych Wikaryuszów Apostolskich, którzy od czasu Reformacyi dyecezyami rządzili, mianowani bydź mają Biskupi; a mianowicie: dwóch Arcybiskupów (Kanterbury i Yorku), i ośmiu Biskupów, których tytuły pochodzić będą nie już od dawnych stolic dyecezalnych, dziś przez Biskupów Anglikańskich zajętych, ale od miast, które nigdy dotychczas dyecezyalnemi nie były, jak np. Birmingham, Liverpool, Derby, Nottingham, i t. d Dr. Wisemann, jako następca D-ra Griffiths, ma nosić tytuł Biskupa Westminsterskiego.

— Zdaje się, że niebawem dójdzie do skutku małżeństwo Xięcia Wellingtona z Miss Burdett-Coutts. Narzeczona życzyła sobie, żeby większa część jéj majątku spadała na następcow Xięcia, noszących jego tytuły; Xiążę zaś chciał, aby majątek ten, w razie bezpotomnego zgonu Margrabi Douro i dzieci Lorda Karola Wellesley, przeszedł na jego dalszych krewnych; po wielu układach zgodzono się nakoniec, by w razie ostatnim, całe to mienie obrócone zostało na uwiecznienie pamiątki zwycięztw Xięcia.

— Na wczorajszém posiedzeniu Rady miejskiéj, Sir Laurie wniósł projekt wystawienia Szekspirowi pomnika w Londynie. Wniosek jego został przyjęty, a Rada wybrała z grona swego kommissyą, w celu dojrzalszego rozbioru tego projektu.

— Chociaż zbiór zboża okazał się nader obfitym, rząd jednakże obawia się, aby głód znowu Irlandyi nie nawiedził, z powodu, że kartofle wcale się nie udały. Władze miejscowe przedsiębiorą stosowne środki, a między innemi urządzają zakłady pomocnicze; przedłużono także najem szpichlerzy na składy zboża.

— Sławny dom handlowy Reid, Irving i spółka, ogłosił się niewypłatnym. Stan jego bierny wynosi 1,500,000 f. szt. Upadłość ta, tém silniejsze sprawia wrażenie, że naczelnik tego domu, Sir John Reid, jest jednym ze starszych dyrektorów banku, w roku zaś 1837 piastował urząd Wice-Gubernatora, a w r. 1838 Gubernatora tegoż banku.

Dnia 22 września.

United Service-Gazette utrzymuje z największą pewnością, że jak tylko parlament zwołany zostanie, rząd wniesie projekt pomnożenia sił wojennych, tak lądowych, jako też artylleryi morskiéj, a to z powodu, że porty tak są teraz ogołocone z wojska, że stojące w nich słabe załogi nie mogą wystarczyć potrzebom służby. Robotnicy zaś przy warsztatach okrętowych, z których, jak wiadomo, utworzono bataliony, nie są jeszcze należycie w obrotach wojennych wyćwiczeni.

— *Globe* umieścił obszerny artykuł z powodu mianowania Xięcia Aumale Gubernatorem jeneralnym Algieryi. Akt ten nazywa najważniejszym czynem polityki dynastycznéj Króla Ludwika Filipa krokiem więcéj stanowczym jak połączenie Xięcia Montpensier z Infantką Hiszpańską „Xiążę Aumale, mówi pomieniony dziennik, będzie miał sposobność utworzenia dla siebie i dla swojéj rodziny z tamtéj strony morza Śródziemnego potęgi, która może wywrzeć wielki wpływ na samą Francyą. Dowódzcy wielkiéj armii łatwo będzie zapewnić sobie jéj uległość, a członek rodziny Orleańskiéj, mając pod swemi rozkazami tak znakomi.o

дно будетъ обеспечить для себя ея повиновеніе, а членъ Орлеанскаго дома, имѣя подъ своимъ начальствомъ значительныя силы, которыя въ нѣсколько дней можетъ переправить во Францію, можетъ обладать вліяніемъ на французскій народъ.

— Въ здѣшнихъ газетахъ объявляютъ опять о разныхъ банкротствахъ, въ томъ числѣ — торговаго дома Ватсона Бротерса въ Ливерпулѣ, коего долги простираются до 200,000 фунт. стер.

— Одинъ изъ старинныхъ торговыхъ домовъ въ Сутамптонѣ прекратилъ уплату по своимъ векселямъ.

siły, które w kilku dniach zdoła przeprawić do Francyi, może działać przeważnie na naród francuzki."

— Dzienniki tutejsze ogłosiły znowu kilku upadłości, a między innemi domu handlowego Watson Brothers w Liverpoolu, którego stan bierny wynosi 200,000 f. szt.

— Jeden z najdawniejszych domów handlowych w Southampton zawiesił także swoje wypłaty.

Италія.

Римъ, 6 *Сентября*.

Вчера по полудни происходилъ, на площади *Navonna*, отсроченный праздникъ народа, такъ называемый *Tombola* (родъ лоттереи). Не смотря на несмѣтныя массы народа, толпившіяся на площади, преимущественно же около галлереи, гдѣ происходилъ тиражъ и раздаваемы были выигранные предметы, спокойствіе и порядокъ ни на минуту не были нарушены. Одна національная гвардія занимала караулы и военные посты. Два большіе оркестра, расположенные на обоихъ концамъ площади, увеличивали общее веселіе. Во время сего народнаго увеселенія, въ окнѣ одного изъ окружающихъ дворцовъ, появился внезапно кардиналъ, статс-секретарь Ферретти, имѣя въ своей свитѣ, между прочими, извѣстнаго Чичероаккіо, бывшаго въ обыкновенномъ своемъ простомъ платьѣ, то есть въ короткой бархатной куртѣ. Кардиналъ, поблагодаривъ народъ за радостныя восклицанія, подозвалъ къ себѣ поближе поименованнаго новаго трибуна, и дружески положилъ свою руку на его плечо. Громогласная вспышка восклицаній, была изъявленіемъ благодарности народа за столь милостивое обращаніе съ его любимцемъ. Кардиналъ долго стоялъ у окна, смотря въ зрительную трубку на одушевленныя движенія массъ собраннаго народа.

— Въ *Galignani's Messenger* сообщаютъ, по письму изъ Рима, о прибытіи туда посла сѣверо-американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, съ цѣлію войти въ дипломатическія сношенія съ апостолическою столицею. Слышно, что вскорѣ также папскій нунцій отправленъ будетъ въ Вашингтонъ.

— Его Святѣйшество съ цѣлію умилостивить Бога за совершенное святотатство въ церкви *Maria degli Angeli*, предписалъ народныя молебствія. Въ обнародованномъ по сему поводу постановленіи генералъ-викарія, кардинала Патрици, между прочимъ сказано: „Верховный Пастырь Пій IX извѣстіемъ объ этомъ преступленіи разстроганъ былъ до того, что горько оплакивалъ это ужасное событіе; Его Святѣйшество озабоченъ участію своего возлюбленнаго народа, ибо сего рода святотатства могутъ навлечь гнѣвъ Божій на то мѣсто, въ коемъ къ несчастію скрывается преступникъ."

— Въ крѣпость св. Ангела привели одного изъ зачинщиковъ недавно обнаруженнаго заговора, Богосскаго настоятеля изъ окрестностей Фаенцы, священника Бертони.

Włochy.

Rzym, 6 *września*.

Wczoraj po południu odbyła się na placu *Navonna*, odłożona od czasu amnestyjnéj rocznicy, uroczystość ludu, tak zwana *Tombola*, (rodzaj loteryi). Pomimo niezliczonych mass ludu, tłoczących się na placu, a zwłaszcza około galeryi, gdzie się ciągnęły losy i rozdawały wygrane przedmioty, spokojność i porządek ani na chwilę zakłócone nie były. Sama gwardya narodowa utrzymywała straż i posterunki wojskowe. Dwa wielkie chory muzyczne, ustawione po obu końcach placu, pomnażały wesołość powszechną. Podczas téj zabawy ludu, w oknie jednego z otaczających pałaców, ukazał się nagle Kardynał Sekretarz Stanu Ferretti, mając w orszaku swoim, między innymi, znanego Ciceroacchio, ubranego w swym prostym zwyczajnym stroju, to jest w krótkiéj manszestrowéj kartce. Kardynał, powitany najradośniejszemi okrzykami ludu, podziękowawszy uprzejmie, przyzwał do swego boku owego nowego Trybuna, i z uśmiechem rękę swą poufale na ramieniu jego położył. Głuszący wybuch okrzyków był wyrazem wdzięczności ludu, za to odznaczenie swego ulubieńca. Kardynał przez długi czas stał w oknie, przypatrując się przez perspektywę, ożywionym poruszeniom wesołego zgromadzenia.

— *Galignani's Messenger* donosi, podług listu z Rzymu, o przybyciu tamże Posła od Stanów-Zjednoczonych Ameryki Północnéj, mającym zawiązać dyplomatyczne stosunki ze Stolicą Apostolską. Słychać, że wkrótce także Nuncyusz Papiezki wysłany ma być do Washingtonu.

— Papież w celu przebłagania Boga za popełnione w kościele *Maria degli Angeli* świętokradztwo, nakazał publiczne modły. W ogłoszonym z tego powodu postanowieniu Jeneralnego Wikaryusza, Kardynała Patrizi, czytamy między innemi: „Najwyższy Kapłan, Pius IX, tak dalece wzruszony został doniesieniem o téj zbrodni, że gorącemi zalał się łzami nad tym okropnym wypadkiem. Zaczął się bowiem obawiać o ukochany swój naród, gdyż świętokradztwa tego rodzaju mogą gniew Boski ściągnąć na to miejsce, gdzie na nieszczęście zbrodniarz się ukrywa."

— Dnia 2 b. m., sprowadzono do cytadelli św. Anioła, jednego z naczelników niedawno odkrytego spisku, Plebana Bertoni z Bogo, w okolicy Faenzy.

Испанія.

Мадритъ, 13 *Сентября*.

Королева, въ сопровожденіи значительной свиты, присутствовала вчера при боѣ быковъ; отряды пѣхоты и кавалеріи разставлены были на дворцовой площади и на улицѣ Алькала, для предупрежденія какихъ либо восклицаній въ присутствіи Королевы, которыя совершенно воспрещены.

— Составъ кабинета уже оконченъ. Сегодня въ оффиціальной газетѣ обнародованъ послѣдній списокъ министрамъ, подъ предсѣдательствомъ Г. Гарчія Гоенна.

— На мѣста всѣхъ нынѣшнихъ генералъ-капитановъ въ провинціяхъ, имѣютъ быть назначены приверженцы новаго кабинета.

Hiszpania.

Madryt, 13 *września*.

Królowa otoczona znaczną eskortą, była w tych dniach obecną na walce byków; oddziały piechoty i jazdy ustawione były na placu zamkowym i na ulicy Alcala, aby zapobiedz zabronionemu wydawaniu jakich-bądź okrzyków w obecności Królowéj.

— Gabinet jest już uzupełniony. Gazeta rządowa ogłosiła dzisiaj ostateczny skład jego, pod przewodnictwem P. Garcia Goyena.

— Wszyscy Jeneralni Kapitanowie w prowincyach mają być zastąpieni przez stronników nowego gabinetu.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 30-го Сентября 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*